Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 244 TUESDAY, DECEMBER 23, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 23-го ГРУДНЯ 1997 р. Ч. 244 РІК CIV.

Л. КУЧМА НАКАЗАВ ЗАБЕЗПЕЧИТИ НАСЕЛЕННЯ ОГРІВАННЯМ

Київ(Р.Р.). — Починаючи з 16-го грудня, в Україні від переохолодження за попередніми даними померло близько 40 людей. Замерзли три особи в Києві, по дві в Луганській і Рівенській областях, один — в Симферополі та 31 мешканець в Одесі.

Як повідомили в обласному штабі громадської оборони, тільки в ніч з 17-го на 18-го грудня замерзло 11 осіб — всі в сільській місцевості. Морози в деяких областях були мінус 35 ступенів за Цельзієм, а в Луганській — мінус 37. Саме в дні найбільших морозів електрику населенню відключали систематично щодня на 4–8 і більше годин.

Президент України Леонід Кучма розмовляв телефонічно з головами обласних державних адміністрацій, з якими обговорив проблеми забезпечення населення теплом, особливо в селах. Президент наказав подбати, щоб усі пенсіонери були забезпечені харчами і теплом.

В. Юрченко стала членом СПУ

Київ(Р.Р.). — На черговому засіданні керівництва Спілки Письменників України обговорено і представлено твори авторів, яких рекомендовано до прийняття у члени організації.

Новими членами Спілки Письменників України стали: поети Володимир Прилипко з Вінниці, Валентин Бурхан з Дніпропетровського, Любов Василик (Карпенюк) з Івано-Франківського, Григорій Іваненко з Києва, Світлана Кочерга з Криму, Світлана Зубко з Одеси, Олег Орленко з Луганського, прозаїки Ірина Мельницька (Гаврильченко) з Харкова, Андрій Бондарчук з Києва, Марина Ломонос з Києва, Іван Гермаківський з Тернополя, перекладач Василь Степаненко з Києва, прозаїк і гуморист Микола Герасименко з Києва, поети і прозаїки Микола Костенко з Полтави, Микола Шамрай з Черкас, публіцист і прозаїк Олексій Козін з Києва.

З літераторів діяспори до Спілки Письменників України прийнято поета Івана Шишова з Росії, прозаїка і публіциста Миколу Сівицького із Польщі та літературознавця Валентину Юрченко із ЗСА.

Письменники на засіданні також обговорили закон про творчі спілки, проблеми літераторів та питання підготови до виборів.

В Україні появилася збірка творів С. Гординського

Парсиппані, Н. Дж. — Недавно наспіла тут, як ластівка, книжка, якої, на жаль, ще не можна в ЗСА купити, а видана вона в Києві у Видавництві „Час" у передплатній серії „Українська модерна література".

Це вийнятково дбайливе видання творів Святослава Гординського під назвою „Колір і ритми" з поезіями в оригіналі і перекладами на 480 сторінках. Упорядкував збірку та написав вступну статтю Микола Ільницький, художній редактор Тарас Гаврилюк, а відповідальна за випуск Михайлина Коцюбинська. У збірці, як і на обкладинці, малюнки С. Гординського, серед яких і автопортрет. Видана вона у 1997 році. У вступі, крім передмови М. Ільницького, знаходимо інтерв'ю зі С. Гординським зроблене Юрієм Тисом для 10-го випуску журналу „Терем", як також лист С. Гординського до Едварда Козака з приводу його 90-річчя і надання почесного громадянства Львова. Не зважаючи на дрібні недотягнення, як ось, наприклад, у короткій автобіографії не зазначено, що автор вже належить до померлих, збірка підготована дуже дбайливо та зі зрозумінням і пошаною до С. Гординського. Її поява дала причину помістити під назвою „Презентація" цілу сторінку в часописі „Час" з датою 20–26-го листопада про С. Гординського та збірку із передруком двох поезій — „Автопортрет" і переклад В. Гюго „Мазепа", частини вступного слова М. Ільницького „Навала форм і почувань, і слів" і з портретом С. Гординського, відбиткою обкладинки книжки, оформленням „Слова про Ігорів похід" і частиною оформлення церкви св. Софії в Римі.

При тому на сторінці „Презентації" подано проголошення „Кола" для популяризації української літератури, що саме заснувалося за ініціятивою Колективу Державного Літературного Музею України і Видавництва „Час" та тижневика „Час-Time". Співголовами „Кола — Час" є Валерій Шевчук і Роман Корогодський. Можливо, що саме за ініціятивою цієї нової організації підготовано „Презентацію" і це видання вийшло за допомогою Фонду „Відродження".

Багаті в армії не служать

Київ(Р.Р.). — Комісар Київської области Олександер Юрченко повідомив, що осінній призов до української армії вдалося здійснити лише на 15 відсотків. Люди всілякими способами намагаються уберегти своїх синів від служби в армії. Та й самі юнаки також уникають її як тільки можуть. У великій мірі це вдається заможнішим.

На думку комісара, в Україні повинен бути такий закон, як у Словаччині. Там не комісаріяти бігають за призовниками, а навпаки. І все тому, що в законі сказано: всі, які не відслужили обов'язкової служби в армії, не можуть сподіватися на пристойну державну працю.

За таких умов до комісаріяту доведеться іти навіть таким юнакам, батьки яких сидять у парляменті. Крім того, тоді державі не потрібно буде витрачати гроші на платню членам допризивних комісій.

Київське „Динамо" є гордістю України

Парсиппані, Н. Дж. — В престижевому англійському щоденнику „Файненшел Таймс" з 13–14-го грудня ц. р. появився широкий репортаж з Києва пера Христі Фріленд на тему київського футбольного клюбу „Динамо" і його великих успіхів.

Репортаж, в якому журналістка українського походження описує теперішні перемоги „Динамо" в іграх за Чашу Европи, розмови із мешканцями Києва на цю тему і важливу ролю, яку виконує „Динамо" своїми успіхами у футбольних змаганнях. Це особливо важливе тепер коли життя у Києві не є легке для його мешканців з причини фінансової кризи і наслідків гострої зими.

В репортажі сказано, що „Динамо" і його члени не мусять турбуватися усіми клопотами, що їх мають пересічні мешканці Києва завдяки тому, що їх оплачує Григорій Суркіс, який є власником цілого ряду комерційних підприємств, адвокатської фірми і телевізійної станції. Завдяки його мільйонам грачі „Динамо" живуть у порівнянні із іншими мешканцями Києва величаво, хоча ніхто не заздрує їхніх платень. Але тут проявляється сумнів чи не входить у цю складну гру також Соціял-Демократична Партія України, до якої належить Суркіс і яка старається здобути популярність перед виборами.

Х. Фріленд, яка використала нагоду, щоб говорити із різними людьми на тему успіхів „Динамо" цитує колишнього міністра юстиції Сергія Головатого, який уважає, що захоплення населення перемогами „Динамо" нагадують йому часи Брежнєва, коли цей приборкував українців горілкою. Тепер горілку заступили грачі „Динамо".

Але це не зміняє факту, що кияльни, як і всі українці, тепер горді великими успіхами „Динамо" і уважно слідкують за кожною грою, що приносить радість українцям.

О. Мороз пропонує керуватися власним розумом

Київ(Р.Р.). — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз повернувся з дводенних відвідин Одеської области.

Згідно з повідомленнями в пресі, О. Мороз відвідав Одеський театр опери та балету та поцікавився можливостями його реконструкції. У Болградi зустрівся з керівниками Одеської військової округи, в Ізмаїлі — з керівниками Українського дунайського пароплавства, керівниками сільських і селищних Рад, підприємств, кооператив тощо. Відвідав Іллічівського морського торговий порт.

Зустрівся голова парляменту і з головою Одеської Обласної Ради Русланом Боделяном. А от з головою Одеської Міської Ради Едуардом Ґурвіцем не зустрівся, хоча був на відстані 200 метрів від Міської Ради — в Оперному театрі, що викликало відповідну реакцію в пресі.

Газета „Незавісімость" пише, що з Обласної адміністрації зателефонували до Гурвіца і попередили, що О. Мороз хоче зустрітися з ним. Відповідно Міська Рада підготувалася, в тому числі й Служба Безпеки, але зустріч не відбулася.

О. Мороз на запитання журналістів відповів: „Справа в тому, що я в Одесі перебуваю буквально 10 хвилин. Якщо він хоче зустрічі, я з ним зустрінусь, але в програмі я цього не бачу".

Знаючи про антагонізм між Р. Боделяном і Е. Ґурвіцем, журналісти підозрівають, що це не просто непорозуміння.

Під час зустрічі з керівництвом Обласної Ради О. Мороз зазначив, що „нинішня вкрай складна кризова ситуація в економіці та в усіх сферах зумовлена в основному хибним курсом, накиненим іззовні". Західні держави мають на меті зруйнувати економіку післякомуніс-

(Закінчення на стор. 3)

„Післямова" знову зникне з телевізійних екранів

Київ(Р.Р.). — У вівторок, 16-го грудня, на пресовій конференції керівник Студії „1+1" Олександер Роднянський та ведучий програми „Післямова" Олександер Ткаченко повідомили, що „Післямова" самостійно припиняє працю.

За словами О. Роднянського, напередодні парляментарних виборів політичний тиск на засоби масової інформації перетворився на політичну війну, а тиск на службу новин Студії „1+1" і програму „Післямова" останнім часом перейшов усі припустимі межі. Сиплються звинувачення у підтримці якихось державних установ та захисті закордонних інтересів і водночас поширюється інформація, що з 21-го січня на цьому ж каналі розпочнуться передачі новоствореної державної компанії „Гурт". Крім того, Верховна Рада ухвалила рішення про припинення передач Студії „1+1" в регіонах від 9:30 до 11-ої год. вечора. А на щойно встановлений і мало кому відомий новий телефон О. Ткаченко телефонують невідомі й погрожують розправою.

О. Роднянський та О. Ткаченко заявили, що звернуться до Президента із закликом гарантувати свободу слова та інформації. Вони чітко дотримувалися законів і ніхто з керівників чи працівників студії не належить до будь-яких партій і не беруть участи у передвиборчій боротьбі. Передачі робили неупереджені, даючи змогу висловитися усім політичним силам. Якщо звернення до Президента не принесе успіхів, то, щоб зберегти своє становище і людей, які зробили програми Студії „1+1" популярними, вони вирішили припинити передачі на період передвиборчої кампанії, а випуски Телевізійної служби новин від 1-го січня до 5-го квітня 1998 року скоротити вдвічі й робити у формі відеоглядів.

Европейський союз поширюється

Київ(Р.Р.). — Як інформує „Урядовий Кур'єр", у Люксембурзі відбулася зустріч керівників країн Европейського союзу.

Учасники засідання ухвалили рішення запросити на переговори щодо вступу до ЕС Польщу, Мадярщину, Чехію, Словенію, Естонію та Кипр. Решті асоційованих членів, в числі яких Литва, Латвія, Словаччина, Болгарія, Румунія, Туреччина, рекомендовано зачекати і краще попрацювати над економічними показниками. А Туреччині, яка вже 10 років намагається вступити до ЕС, порадили поліпшити ситуацію з правами людини та врегулювати територіяльні питання з Грецією.

Прем'єр-міністер Туреччини Есут Йілмаз заявив, що Анкара припиняє обговорення цих проблем з країнами ЕС і вважає неприйнятним висування будь-яких умов. Він також попередив, що прийняття Кипру до Европейського союзу приведе до зриву мирного процесу щодо врегулювання турецько-кипрської проблеми.

Кипр, як відомо, є союзником Греції, отже — суперником Туреччини. Туреччина має намір у 1998 році заморозити свої відносини з ЕС.

Туреччина хоче зафіксувати своє положення як европейської держави. Крім того, членство в РЕ дало б їй переваги економічні. Та члени Европейського союзу вважають, що в Туреччині порушуються права курдів і триває напруження у відносинах з Грецією, яка є членом РЕ. Проти вступу Туреччини в ЕС особливо виступає Німеччина, яка побоюється збільшення припливу турецьких імігрантів, що у свою чергу збільшить число безробітних.

Турецькі війська вже 20 років займають північну частину Кипру і тепер керівникам Туреччини дуже не до вподоби можливий вступ Кипру до ЕС.

Південна Корея має нового президента

Сеуль, Південна Корея. — Минулого четверга, 18-го грудня, лихі за фінансову кризу, котра на їхню думку понизила країну, південнокорейці повалили існуючий політичний „естаблішмент" і новим президентом країни обрали Кім Дай Жунґа, знаного продемократичного активіста.

Висліди цих виборів для багатьох були несподіванкою ще й тому, що це вперше в історії Південної Кореї кандидат опозиції був обраний керівником країни, бо досі тут, подібно як в Японії та Тайвані в політиці домінувала одна політична партія. Може вибори Д. Ж. Кіма дадуть початок двопартійної системи в країнах Східної Азії.

Південна Корея є першою з азійських країн, де відбулися вибори після того, як країною потрясла економічна криза, тому ці вибори можна врахувати до політичної помсти виборців.

Хоч Кім Дай Жунґ є шанований, як один з найбільш відважних і відомих активістів демократії в Азії, то все ж таки деякі міжнародні вкладники капіталу мають сумніви чи потрапить він ввести в життя конечні далекосяжні економічні зміни. Новообраний президент відразу запевнив їх, що він дотримає всіх зобов'язань і умов Міжнародного валютного фонду, щоб вивести країну з існуючого економічного занепаду. Для підтвердження своїх слів, новообраний президент намагається влаштувати поїздку до ЗСА, зокрема для того, щоб особисто запевнити Міжнародний валютний фонд про його зобов'язання до підписаної його попередником угоди про рятунок південнокорейської економіки.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Д. КОРЧИНСЬКИЙ НАПИСАВ КНИЖКУ ПРО ВІЙНУ

КИЇВ. — Колишній провідник УНСО Дмитро Корчинський представив 17-го грудня свою нову книжку під назвою „Війна в натовпі (наш досвід політичного насильства)". В розмові з кореспондентом УНІАР Д. Корчинський заявив: „Я і мої товариші застосовували останні роки політичне насильство в Україні і за її межами (Кавказ, Придністров'я, Чечня), і свій досвід ми вирішили узагальнити в цій книжці". За словами Д. Корчинського, книга розрахована на 15-18 річних читачів, бо військові фахівці її не сприймуть. Найважчим в прочитанні книжки Д. Корчинський вважає проблему сприймання деяких наведених фактів читачем, який не переживав подібних ситуацій. В книжці містяться тактично-технічні розважання, розгляд психологічних та ідеологічних аспектів. Покищо видано 1,000 екземплярів, які за потреби додруковуватимуться. „А якщо книжку заборонять, то ми зможемо продати її в п'ять разів більше", — заявив Д. Корчинський.

ПАРЕ МОЖЕ СКАСУВАТИ УПОВНОВАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ

КИЇВ. — Комітет з юридичних питань та прав людини Парляментарної асамблеї Ради Европи (ПАРЕ) запропонував не визнавати уповноваження української делегації і усунути її від участи в черговій сесії, яка розпочнеться наприкінці січня. У повідомленні зазначено, що причиною такого рішення юридичного комітету є недотримання Україною зобов'язань щодо мораторію на смертну кару. Комітет з юридичних питань та прав людини запропонував Парляментарній асамблеї припинити уповноваження української делегації в разі, якщо Президент або голова Верховної Ради України не нададуть офіційного підтвердження факту запровадження мораторію на смертну кару.

НАЗРІВАЄ МІЛІЦІЙНИЙ СКАНДАЛ

ОДЕСА. — Тут звільнено з праці начальника Управління внутрішньої безпеки Одеської области полковника міліції Володимира Бєлова. Покищо Бєлов перебуває в лікарні на обстеженні. В газетах поширено чутки, що він передав у пресу Києва та Одеси фотографії, котрі компромітують начальника обласної міліції Івана Григоренка, за що й поплатився. Один з працівників міліції Одеської области на запитання журналіста „Всеукраїнскіх Ведомостей" сказав, що Бєлова ліпше не чіпати, інакше всій одеській міліції доведеться зрезигнувати.

СУДЯТЬ ОФІЦЕРА

ЧЕРНІГІВ. — Військовий суд Чернігівського ґарнізону розглядає справу капітана Олексія Марущака; проти якого висунено звинувачення у крадежі в особливо великих розмірах. Раніше Чернігівський суд засудив за таким же звинуваченням начальника тилу полковника Анатолія Кама. Під слідством перебуває ще полковник Віктор Ребрін, якого звинувачують у корупції. Найгучнішою в Чернігові справою виявилася справа генерал-майора Валерія Редька.

ПРАВЕДНИКИ МИРУ

ЛЬВІВ. — Тут у приміщенні Львівської Міської Ради відбулася церемонія присвоєння звання „Праведник миру" львів'янам, які у роки Другої світової війни рятували жидів, ризикуючи власним життям. Церемонію провів другий секретар амбасади Ізраїля в Україні Рон Альмон. Звання присвоєно понад 20 людям, більшости — посмертно. Амбасадор зазначив, що на честь цих праведників в Ізраїлі посаджено дерева.

ПРИВАТИЗАЦІЯ НА 1998 РІК

КИЇВ. — Фонд державного майна України плянує у 1998 році ввести в обіг приватизаційні цінні папери, які обмінюватимуться на майно державних підприємств. Представляючи проєкт програми приватизації на 1998 рік виконуючий обов'язки голови Фонду Державного Майна Володимир Лановий зазначив, що новий фінансовий інструмент дасть змогу пожвавити надходження до бюджету і забезпечить ритмічність надходжень. На наступний рік заплановано приватизувати 933 великих підприємства на суму 7 блн. грн.

ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ ПОСТУПИЛИСЯ ПЛАТНЕЮ

КИЇВ. — На сесії Верховної Ради України депутат Ростислав Чапюк представив проєкт постанови про те, що депутати, Адміністрація Президента, Кабінет Міністрів, інші державні керівники отримуватимуть лише 50 відсотків своєї платні доти, доки не буде погашено всю заборгованість з пенсій і заробітків перед населенням. Цю пропозицію підтримали демократи. Оскільки комуніст Мойсеєнко критикував Президента, Конституцію і панів, депутат Ємець у відповідь звернув увагу на квадратні обличчя декого з тих, що невдоволені голодним життям. Після цього голова парляменту наказав виключити мікрофони і дальшу перепалку чути не було. Чудом обійшлося і без бійки. Члени Кабінету Міністрів сиділи в урядовій льожі, очікуючи обговорення бюджету на 1998 рік, але парлямент працював тільки до 2-ої години, тому надії не лишилося. Проте прем'єр-міністер заявив, що члени Уряду згідні на 50-відсоткове обмеження зарплатні. Закон про 50-відсоткове обмеження зарплатні представникам влади „як стимул для зміни ситуації" ухвалено в першому читанні.

У СВІТІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ЗСА у четвер, 18-го грудня, сказали, що президент Билл Клінтон, підкреслюючи значні успіхи В'єтнаму щодо свобідної еміграції, вирішив нав'язати кращі торговельні взаємини з цією країною. Президент повідомив членів Конгресу, що має намір на початку наступного року звільнити В'єтнам від закону знаного як поправка Джексона і Ваніка, котрий забороняє повні економічні зв'язки з країнами, що обмежують подорожування та еміграцію. Білий Дім і Державний департамент заявили, що В'єтнам тепер дозволяє своїм громадянам свобідно порушуватися і виїздити з країни, а також допомагає поселюватися тисячам в'єтнамців, які повертаються з таборів для втікачів розташованих по цілій Азії. Нав'язання торговельних зв'язків з В'єтнамом має нормалізувати ситуацію в цій знищеній війною країні.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН останнім часом вдруге сягнув в околиці південних стейтів, щоб обрати керівників державних установ культури. Офіційні чинники Білого Дому ствердили, що Президент у четвер, 18-го грудня, вирішив номінувати Вілліяма Айві, директора Фундації народної музики з осідком у Нешвіллі, Тенн., на голову Крайової фундації мистецьких надилів. В. Айві прийде на місце Джейн Алекзендер, яка мусіла обороняти згадану установу перед зменшенням бюджету, запропонованого деякими членами Конгресу, котрим не довподоби були деякі мистецькі надили фундації. Він є музикологом і фольклористом, а його походження є дуже подібним до Вілліяма Ферріса з Міссіссіпського університету, котрого призначено очолювати установу Крайових надилів для гуманітарних наук.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Інша сторінка американсько-української дружби

Кінчається старий вусатий 1997 рік, і чомусь мимоволі думка повертається до його початку та аналізує його вартість у різних аспектах, а їх за рік можна призбирати чимало. Коли взяти його під загальним кутом бачення, то можна мати різні погляди на його позитивні чи неґативні впливи на життя пересічної людини та кожного особисто. Однак, коли ж розцінювати минулий рік з перспективи його впливу на Україну та українську діяспору, то зі здивуванням треба ствердити, що за останніх шість років Україна та українська діяспора стали частиною міжнародної спільноти, тому загальні світові події стають їм такими ж близькими чи далекими, як іншим країнам. Виїмком залишається тих кілька країн, що дальше відгороджені залізними, кам'яними чи бамбусовими стінами від усього людства.

Все ж таки для нас події в Україні та українській діяспорі повинні бути першочерговими не тільки особисто, але як громади взагалі. Тому час від часу виринає потреба пригадати собі цю дійсність і поставити питання: „Кво вадіс", Україно? „Кво вадіс", українська діяспоро?

За останніх шість років Україна зробила значні кроки в ділянці закордонної політики, утвердження своєї незалежности, здобуття міжнародного довір'я та взаємовідносин. Однак справа з внутрішньою політикою, почавши від мови та кінчаючи на охороні своїх громадян перед будь-якими видами наруги від своїх і чужих, виглядає дещо інакше. Клясичним прикладом вище сказаного можуть послужити особисті переживання багатьох українських громадян перед воротами американської амбасади в Києві. Поступовання місцевих охоронців порядку та працівників амбасади є каригідним, бо нагадує поведінку всяких „капо", „баншуців" і „каґебістів" з часів Другої світової війни та в деяких країна багато років після неї.

Про це поводження можна довідатись від тих, які безуспішно пройшли це кількагодинне, а то й кількаденне пекло, також особисто від тих, до котрих доля була ласкавішою і їм вдалось приїхати до ЗСА, перейшовши всі тарапатії наруги і понижування людської гідности перед воротами американської амбасади в Києві, або зі сторінок нашої преси, де вони про це описують. Ось як про це пише один із них: „Та я зовсім не гнівався на працівників амбасади за те, що не видали мені візу, це їх право і вони знають що роблять, але мені, як і багатьом іншим людям, залишиться в пам'яті та зверхність і неповага, байдужість і формалістика, які працівники амбасади демонструють при перевірці наших громадян. Подруге, всі охоронці і майже всі працівники амбасади, котрі приймають людей на видачу віз, розмовляють і задають питання російською мовою, хоч їм відомо, що державна мова в Україні — українська. Це відкрита неповага до держави і її громадян".

Сором палить за таку поведінку працівників американської амбасади, країни, котру в цілому світі уважають прикладом осягнення свободи та людських і громадських прав на засадах демократії, країни, котрої працівники повинні плекати ті вартості, котрими самі користуються. І все це діється в час, коли Президент ЗСА, його заступник і багато членів Уряду голословлять про збільшення і зміцнення дружби між Америкою та Україною. До якої точки поліпшення дружби треба зараховувати таке ставлення працівників американської амбасади в Києві? Ще більший біль стискає, коли Уряд України її Президент і амбасадор України в ЗСА, знаючи про це нічого в напрямку поліпшення існуючої ситуації не роблять.

Виглядає, що співвинними у цьому є також і ми — зорганізована українська громада в ЗСА, котра після проголошення незалежности України не може знайти чи зрозуміти свого справжнього завдання — повсякчасної допомоги в утвердженні молодої української держави — а займається всякими маловажливими справами, заспокоєння особистих амбіцій та підкреслення важливости тільки однієї чи другої громадської установи. А по справжньому повинні б наші провідні громадські установи поцікавитися саме такими справами та зайняти відповідне становище і домагатися від ЗСА, а зокрема від іміґраційного уряду, зміни такої політики та поведінки супроти держави України, її мови та громадян.

Осип Данко

ЗА ОБОРОНУ УКРАЇНСТВА, АЛЕ ЯКУ?

У „Свободі" з 21-го листопада ц. р. появився лист-звернення організацій і установ західньої української діяспори до Президента України, голови Верховної Ради та прем'єр-міністра України під наголовком „В обороні українства в Україні". Звернення написано і вручено адресатам 24-го серпня 1997 року представниками організацій, які брали участь в 2-му Світовому форумі українців, що в той час проходив у Києві.

Список досить представницький, та все ж...

Список організацій і установ, представники яких підписали лист-звернення, нараховує 33 назви з таких країн: Англія, Канада, Польща, ЗСА, Швайцарія і Югославія. Деякі з названих організацій менш відомі, але більшість — широковідомі організації й установи. Так само чимало їхніх представників — широковідомі люди, в тому числі і в Україні. Помітною, однак, є відсутність деяких важливих установ і їхніх представників в згаданому списку.

Виходило б з листа-звернення, що основний біль і турбота, що привели цю групу форуму до написання звернення, зводиться до того, що коли у Франції, Польщі, Росії мова, книга, культура є гордістю цих народів, то в Україні цього немає: мовляв, „в українській державі немає України". На потвердження такого висновку наведено в зверненні цілий ряд прикладів.

У кінцевій частині звернення вміщено прямий заклик до Президента, парляменту і Кабінету Міністрів „зупинити таку безвідповідальну культуру й національну політику і повернути нашому народові його мову, його національну гідність, культуру, все те, за що він протягом сторіч боровся".

Проблеми, заторкнені в листі-зверненні, очевидно, існують в Україні, а ілюстрації й приклади, наведені в ньому, не взяті з повітря. Але можна ці проблеми бачити й оцінювати також з іншої перспективи, підійти до них з іншого кінця, враховуючи також ту дійсність і ті обставини й труднощі, з якими керівники державного життя стрічаються сьогодні і стрічатимуться ще й завтра.

Історія України склалася так, що її населення, розшматоване сусідами, ніколи не пройшло до кінця процес національного самоусвідомлення, не оформилося в модерну націю. Як народ, ми ще є в стані народження. Те, що Україна стала самостійною, не принесло з собою автоматичну зміну ранішого стану недооформленої національної самосвідомости її населення.

Але процес національного самоусвідомлення, в обставинах незалежности й свободи, все таки вже почався. Проте, треба буде ще деякого часу і розумного законодавства та політики, зверненої на осягнення кращого рівня щоденного життя, а не на зайві конфронтації, щоб поважна ще частина населення, етнічно українська, стала частиною самосвідомого українського народу, політичної нації. А що й казати про росіян та інші етнічні групи населення України?

Варто пригадати, що коли в Східню Німеччину в 1945 році совєтська армія принесла з собою тоталітарну систему, то німці в той час творили високорозвинене і національно гомоґенне, як густе полотно, німецьке населення. А проте совєтська система фатально позначилася й на німцях . Після майже півсторічного визначального впливу Москви, у визволену й об'єднану східню частину Німеччини попливли зі Західньої Німеччини, поруч мільярдів марок, також потрібна олива та модерна технологія. Всупереч тій щедрій допомозі, в попередніх виборах східні німці були так незадоволені, що мало що не повалили канцлера Гельмута Коля, який домігся об'єднання Німеччини і оподаткував кожного громадянина Західньої Німеччини, заради відбудови східньої частину об'єднаної країни.

Ставши незалежною державою, Україна ще мусить закріпити свою державність в умовах, коли успадкована нею економіка, фінанси, енерґоносії виглядали на порожне й розбите корито. Не мала і не має вона „другої України", багатшої, ані на Сході, ані на Заході, яка, як Західня Німеччина, абсорбувала б її фінансові, бензинові, технологічні та інші болі.

На щастя, в 1991 році Верховна Рада ухвалила „Деклярація прав національностей України", зрівнявши в громадянських правах і привілеях усіх людей і всі етнічні групи України. Неможливо переоцінити цей політично мудрий закон. Протягом останніх шість літ цей закон, втілений пізніше у Конституцію, приніс чимало користі як у внутрішній, так і зовнішній політиці країни. Він, наприклад, видатно допоміг українцям, які ще себе такими не визнавали, як також росіянам та іншим не-українцям прийти перед референдумом 1-го грудня 1991 року до переконання, що їхні громадянські права будуть краще забезпечені в Україні, ніж у Росії, що їм краще буде жити в Україні, ніж в Росії. І тому, крім свідомих українців, вони також масово заявилися в референдумі за проголошену Верховною Радою 24-го серпня 1991 року самостійність.

Помилки не зменшують ваги досягнень

В останніх шести роках не обійшлося, очевидно, без серйозних промахів. Нуклеарну зброю й технологію можна і треба було віддати за далеко вищу ціну. Корупцію треба було рішучіше приборкати. Про рівень життя населення треба сумлінніше дбати. Всього не перечислиш, а все таки це не повинно затьмарювати переломового значення осягів. Ними є згаданий вище закон про національності, ухвалення Конституції, вміле й успішне впровадження гривні і впорядкування валюти, очевидні досягнення в зовнішній політиці. Для закріплення самостійности держави і дальшого розвитку суспільства без них не обійтися.

У трудних обставинах все таки є деякий рух упеpед навіть в економіці, є також проґрес в поширенні функціонування української мови і є ріст та функціонування нового, вільного суспільства.

Всього цього, очевидно, далеко не досить, але твердити, що „в українській державі немає України" можна тільки заплющивши очі на такі реалітети, як рівень національно-політичного розвитку українського народу перед проголошенням суверенітету, а згодом самостійности та розвитку за останні шість літ.

До речі, великим контрастом до листа-звернення прозвучали звідомлення переважно молодих ще людей-професіоналістів українського походження з Америки, які працюють в різних ділянках життя в Україні на різних постах. А є їх сьогодні в Україні біля 2,000, не згадуючи канадців. В половині жовтня 1997 року на осінній зустрічі Вашінґтонської групи ті з них, що перебували у Вашінґтоні чи могли прибути до Вашінґтону, звітували про свою працю і свій досвід в Україні. Крім свіжих інформацій і корисного заглиблення в проблеми й процеси, з якими їм щодня доводиться давати собі раду, цікаво й повчаюче було чути з уст людей, що вони вбачають своє завдання в Україні не в тому, щоб картати людей за те, що вони не розмовляють українською мовою, але в тому, щоб практично помогти населенню і в тому, де їхні фахові знання й досвід можуть бути допоміжними в знайденні розв'язки якоїсь проблеми, якогось вузла. Одне слово, допомагають вони в організації фінансування окремих проєктів, усучаснення діяльности прокуратури й судівництва, отримування „ґрентів" для українських вчених, або стипендій для студентів, промощування шляхів для закордонних інвестицій в Україні, здобування доброго імені для України, роблення її сприємливою для інвесторів, туристів тощо. Не можна не висловити признання людям, які виконують таку працю в Україні.

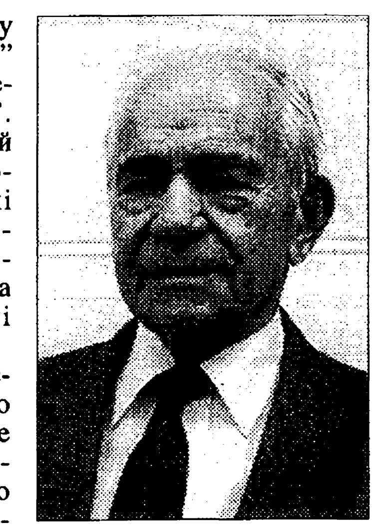
Говорячи про проблеми, труднощі, включно з корупцією, ніхто з них навіть здалека не натякав, що в „українській державі немає України". Виглядає так, що дивляться ці молоді ще люди на те саме населення, на ті самі

(Закінчення на стор. 3)

Роман С. Голіят

Тепер пишуть правду про Митрополита Шептицького і в Москві

3-го жовтня 1997 року російська газета „Труд" надрукувала статтю „Нескорений Митрополит". Два автори статті, Андрій Сагайдак і Герман Ключоров, переповіли деякі спогади особистого шофера Митрополита Андрея Шептицького, Івана Гірного, який сьогодні мешкає в Йонкерсі, Н. Й.

І. Гірний

Автори статті підкреслюють, що до недавнього часу практично ніхто не писав про діяльність Митрополита. Це особливо стосується країн колишньої совєтської імперії, в якій істинну правду про діяльність Митрополита всіляко замовчувано, а натомість сталінська пропаґанда намагалася культивувати в народі брехню про Шептицького — як про „бандерівського попа", який співпрацював з гітлерівським режимом.

У своїх спогадах І. Гірний якраз особливо засвідчує ту благородну, гуманну діяльність Слуги Божого Андрея під час Другої світової війни. Майже на початку нападу гітлерівської орди на совєтську імперію, 31-го серпня 1941 року Митрополит Шептицький пише свій відомий лист римському Папі, в якому зазначає: „Тепер все країна зрозуміла, що німецький режим, мабуть, більш ніж большевицький, є злом, справжнім диявольським злом. Не було і дня без страшних злочинів. Жиди — перша жертва. Мовби зграя божевільних вовків накинулась на цю бідну націю".

І. Гірний був живим свідком, як Митрополит насправді реаґував на злочини фашистів. Гірний розповідає, що Митрополит особисто наказав, що у будь-який час в собор св. Юра впускали всіх, кого фашисти переслідували. І сам Гірний брав участь у рятуванні людей, яким загрожувала есесівська розправа, перевозячи їх як переслідуваних до монастиря в околицях Львова. В монастирях дітям юдейської віри видавали посвідки про хрищення. Цікаво, що ті документи видавав німець, отець Йоган Пітерс, якого згодом гітлерівці запроторили до концентраційного табору в Дахав.

За свідченням І. Гірного, пишуть автори статті, Шептицький проявляв турботу про матеріяльне становище та духовність свого народу, постійно виділюючи фонди на нові школи та лікарні.

І. Гірний пригадує, що до Митрополита проходили на тільки відомі та багаті люди, він приймав і бідних, невідомих людей, хворих, калік. Не дивлячись на свій високий церковний сан, Митрополит не відсилав тих людей до своїх заступників, а сам бажав з ними розмовляти, давати їм пораду. Бо його ціль була не здобути собі ще більшу славу чи поширити своє ім'я, а бути серед людей, допомагати страждаючим і бідним.

Перед розлученням з Митрополитом І. Гірний одержав від нього своєрідну реліквію — його фотографію. Даючи ту фотографію, Митрополит сказав: „Бережи її і з тобою буде все добре".

І повірив І. Гірний в ці слова. Не зважаючи на митарства по світі (Словаччина, Німеччина, Італія, Ватикан і, нарешті, Америка), розлучення з родиною, І. Гірний зумів вижити, зустрітися зі своєю родиною в Україні та розповісти свої спогади про справжню сподвижницьку діяльність Великого Християнина, благородної людини. Саме завдяки такій широкій популярності, ні нацистські фашисти, ані сталінські сатрапи не могли прямо розправитися з Митрополитом Шептицьким, хоча останні часто намагалися сплюжити його ім'я. Лише після його смерті сталінські поплічники наважилися репресувати Українську Греко-Католицьку Церкву, кинувши до сибірських в'язниць і тюремних таборів Митрополита Йосифа Сліпого та тисячі сподвижників Митрополита Шептицького.

Ірена Чабан

VII Конґрес СФУЖО

I

Сьомий Конґрес Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) відбувся 23-26-го жовтня в Торонто, Канада. На конґрес приїхали делеґації жіночих організацій з чотирьох континентів, що представляли 13 країн світу і 22 жіночі організації. Гасло Конґресу: „Зміцнім діяспору — допоможемо Україні", яке народилося з турботи про становлення України і найповніше віддзеркалювало ділову атмосферу конґресу, стало пізніше основою висновків, що їх було зроблено за підсумки нарад, а також плянів праці у наступній п'ятирічній каденції.

Конґрес став унікальною нагодою для жінок різних віровизнань, віку, з різними професійними зацікавленнями, освітою й долями обмінятися думками та поділитися досвідом спільної добровільної праці у своїх країнах, поговорити про наболіле. Традиція скликання подібних конґресів зародилася ще у 1948 році, коли було створено СФУЖО, щоб, відповідно до часу, обставин і потреб, спільно в різних частинах світу закладати матеріяльні й моральні засади для гідного стилю життя на чужині, продовження українського роду й виховання підростаючих поколінь, а також свято оберігати любов до землі своєї, боротися за її незалежність на міжнародних форумах, відстоюючи права в'язнів ҐУЛаґів або символічно залишаючи при кожній нагоді вільний стілець для представника з вільної України з вірою в її майбутню самостійність.

Сьогодні критерії й завдання диктує життя в інших вимірах. Об'єднання необхідне, щоб зберегти себе, свої надбання, які в умовах добробуту та інших обставин життя можуть непомітно піти в минуле. Цей конґрес на переломі століть знаменний ще й тим, що дав можливість реально подивитися на майбутні активи нас самих. Самоаналіза — реальна, критична — річ дуже складна і не часто культивована, хоча в більшості випадків зберігає самоповагу і дає стимул до дальшого існування.

Відносини з жіночими оранізаціями в Україні також мали б набути характеру співпраці рівних, тому що жаліти, допомагати, милосердитися набагато легше, як бути вирозумілими, чуйними й толерантними у ставленні до відмінного матеріяльного статусу, життєвих обставин і логіки. Сьогодні необхідно поміняти допомогу в корені, сказати собі вперше, що і українські організації можуть бути для нас рівноправними партнерами, з якими можна започаткувати обопільну, цікаву, корисну й приємну співпрацю. Цього конґрес домігся: про такі аспекти діяльности говорила голова СФУЖО Оксана Соколик і міністер України Валентина Довженко, д-р Маруся Бек і несподівана гостя — голова сокальської філії СУ Оксана Гайдук. До такого висновку прийшли представники організацій, об'єднаних в СФУЖО, що нині успішно започатковують підвалини майбутнього.

Відкриття конґресу.

Перший день конґресу призначено на схвалення правильника, прийняття програми, покликання Почесної й Ділової президій, проголошення комісій для праці під час конґресу та на звіт Верифікаційної комісії. Головою Ділової президії одноголосно обрано голову Союзу Українок Америки Анну Кравчук. Серед присутніх було 53 делеґатки від 15 жіночих організацій, а також гості й представники преси.

Ідею першого панелю „Українська мова — вияв духовости нації", що відбувся на початку того ж дня конґресу, поетично висловила голова Союзу Українок Франції Віра Дратвінська, яка назвала рідну мову „золотою ниткою людського життя". У програмі, яку вела відома громадська діячка, публіцист, колишній в'язень ҐУЛаґу Ніна Строката-Караванська, далі виступили: заступниця голови Об'єднання Українських Жінок у Німеччині Ірина Спєх, голова Об'єднання Жінок „Просвіти" Арґентини Марія Шульба і голова Шкільної Ради міста Торонто Віра Заразка. Виступаючі говорили про стан і переспективи української мови, а також про особливості її викладання у своїх державах.

Преший спільний полуденок був призначений для вручення нагород 25-го Літературного конкурсу ім. Марусі Бек і презентації збірника нагороджених творів „Чорний біль Чорнобиля". Д-р М. Бек пригадала ті часи, коли було започатковано цей конкурс, і з притаманною їй емоційністю сказала, що ми нарешті дочекалися світлого моменту свого золотоліття, коли жінки з оправданим почуттям гордости вдивляються у свій пройдений шлях. Вона також відзначила, що молодь з України тепер бере участь у конкурсах, підкреслила, що об'єднання є великою силою, здатною переборювати розбіжності — громадські й релігійні. У цьому яскравому виступі, що став справжньою окрасою конґресу, М. Бек сказала знаменні слова: „Станьмо дійсними патріотами — одна мова, рука в руці — і за нами піде наша молодь, наше майбутнє, щоб здобути кращу долю українському народові".

Того ж дня відбувся інший панель „СФУЖО в XXI столітті", який характеризувався широкою різноманітністю тем. Його модератором була голова Союзу Українок Австралії Майя Грудка. Відома українська письменниця та громадська діячка, мудра наставниця молоді Леся Храплива-Щур наголосила на першочерговості патріотичного виховання молодого покоління, що буде забезпечувати духове відродження нації. „Народ — це не лише еліта, — сказала Л. Храплива-Щур, культура не лише її творці. Треба поглибити українську книжку, думку, треба тут і в Україні піднести ініціятивність нашого жіноцтва". Голова СУА А. Кравчук, дочка почесної членки СУА Наталі Осінської-Чапленко, дала змістовний огляд розвитку жіночих організації та теренах Америки, підкресливши важливість наступности поколінь, а також окреслила завдання щодо розвитку інформаційних засобів та популяризації й посилення відділів на місцях, зміцнення їхніх зв'язків з місцевою владою.

(Продовження буде).

За оборону...

(Закінчення зі стор. 2)

обставини та на функціонування тієї самої української держави, але сприймають і інтерпретують бачене й пізнане інакше, ніж автори листа-звернення.

Не все у зверненні узгоджується з логікою...

Автори листа-звернення гірко й гнівно нарікають на те, що коли у Франції все французьке, а Польщі — польське, а в Росії — російське, та що росіяни горді з своєї мови, культури тощо, то в Україні цього немає. Реєструючи це спостереження, треба було визнати також те, що інший історичний шлях і досвід згаданих народів привів до іншої стадії національного розвитку й самосвідомости цих народів. Тим часом автори звернення воліють не визнавати відкрито, що український народ ще й сьогодні не є в тій самій стадії національного розвитку, що польський, мадярський, російський чи хоч би балтійські народи.

Відмова визнати цю різницю приводить авторів звернення до такої фрази в листі: „...В нашій державі в усіх сферах суспільного і культурного життя нашого народу надається перевага російській мові, російській культурі, а українська мова і культура вкотре виявилася упослідженою". Після прочитання таких слів в читача залишається враження, що вина за все це падає на державу і її „безвідповідальну культурну й національну політику". Але тоді виникає логічне питання: якщо не хто інший, а держава дає перевагу всьому російському, то де ж є той український народ, що, згідно з іншим місцем листа-звернення, „протягом сторіч боровся" за „його мову, національну гідність, культуру"? Знаю, що це буде спрощенням складної проблеми, але невже український народ не тільки в царські часи, але також в часі совєтсько-російського терору боровся, а в умовах самостійности і повної свободи став байдужим до української мови, культури, національної гідности?

Чому не визнати, що не через пострадянське керівництво України, народ її не оформився бодай десь на зламі XIX-XX століч в модерну політичну націю та що Україна в наслідок того не була спроможна зберегти проголошену в 1919 році самостійність і соборність, як це зробила Польща, Чехо-Словаччина, балтійські країни.

Не вина уряду й парляменту, що процес національного самоусвідомлення вимагає чимало часу. Кажуть, що для розмотання клубка потрібно стільки ж часу, як для його намотання. Отже, старайфмося приспішити цей процес. Проте, ясно, що жодним законом чи іншим наказом не можна за одним махом, з одного дня на другий, усунути набуті протягом десятиріч чи сторіч хиби, брак почуття національної гідности поважної частини населення. Нереалістично очікувати, зокрема в часі економічної напогоди, щоб та частина українців, які за радянських часів не вважали себе українцями, вже на другий чи третій рік після ухвалення хоч би й найдосконалішого закону про мову чи культуру, стали гуртово активними українцями, а тим більше — подібними до мадярів, поляків чи росіян, націоналістами.

Мабуть, можна не сумніватися в тому, що такі огульні осуди частиною української західньої діяспори, як те, що мовляв „в українській державі немає України", ледве чи приспішать ріст числа українських садочків та шкіл різного рівня, українських газет чи накладів та розповсюдження книг. Так само не допоможуть вони законові про мову бути більш ефективним.

Натомість, в сучасному часі і обставинах, помітне покращання рівня щоденного життя населення України та ще й з перспективою на краще, спокійніше життя в майбутньому, ніж, наприклад, в сусідній Росії, помітно приспішило б як процес закріплення самостійности держави, так і процес дерусифікації.

Підсилить ці два важливі процеси також совісна праця тих українських професіоналістів з Америки, які працюють в Україні, як також такі акції західньої діяспори, як допомога українському журналові в Харкові, газеті в Донбасі чи Криму, „Літературній Україні" в Києві, допомога чорнобильцям, госпіталям, спонзорування вакацій дітям з південносхідніх областей, стажування на Заході молодих вчених з України, видання важливих праць тощо, тобто, те, що від деякого вже часу західна діяспора, включно з багатьма спонзорами листа-звернення робить.

Обурюватися на уряд, парлямент чи на Президента України за те, що позиція української мови в Україні не та, що позиція французької у Франції, вказує радше на бажаний чи вимріяний, ніж реалістичний образ ступеня внутрішнього національного стану сучасного суспільства України. Критика, базована на такому образі чи оцінці української дійсности, ледве чи може бути ліком для наболілих проблем.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ і РЕПРЕЗЕНТАНТКИ СФУЖО до ООН

— запрошують —

на зустріч

українську громаду з

ДІНОЮ УДОВЕНКО

дружиною Генадія Удовенка,
Президента 52-ої Генеральної Асамблеї в ООН і Міністра Закордонних Справ України

Зустріч відбудеться

**в неділю, 11-го січня 1998 р.
о год. 2-ій по пол.**

в приміщенні НТШ,
63 4-та Аве., Ню Йорк

Після формальної програми, при перекусці, можна особисто познайомитись з Діною Удовенко.

Про дальші інформації, прошу телефонувати

(212) 533-4646

Громада повіту Морріс гідно відзначила три річниці

На останньому засіданні кілька тижнів тому Управа Відділу УККА повіту Морріс з осідком у Виппані вирішила відзначити 55-ліття повстання УПА, 50-ліття рейду деяких відділів на Захід і 50-ліття горезвісної „Акції Вісла". Відзначення трьох річниць було заплянование на жовтень, але з огляду на ускладнення, які заіснували незалежно від управи відділу, воно відбулося щойно 16-го листопада.

Програму розпочато співаною Службою Божою в наміренні українського народу, котру відправив місцевий парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя о. Юрій Маркевич. Під час Служби Божої співав запрошений на той день чоловічий хор церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку під диригентурою Михайла Стацишина. Багатьом людям відомо, що о. Маркевич обдарований талановитим голосом, що тої неділі з огляду на відзначування так важних річниць, він мав піднесений настрій, тому і його голос тим разом звучав краще і величніше, як це буває в пересічні неділі. Цей настрій перенісся і до хору, котрий надсподівано сповняв свою ролю. Апостола і Вірую співав соліст Оперного Театру у Львові Степан Степан. Наша невелика церква була так виповнена, як ще ніколи перед тим. Хочеться вірити, що багато присутніх прийшли, щоб своєю присутністю причинитися до відзначення трьох річниць, котрі стали епохою в історії нашого народу. Під час Служби Божої о. Ю. Маркевич виголосив відповідну проповідь, а потім відправлено Панахиду за полеглих у боротьбі за волю України і за душі невинних жертв під час горезвісної „Акції Вісла". Зорганізовану участь у відправі з прапорами взяли колишні вояки УПА під іменем генерала Чупринки зі станиці Нюарк-Ірвінґтон, колишні вояки 2-ої дивізії зі станиці Пассейк та місцевий осередок СУМ. До зорганізованої участи в Панахиді була запрошена станиця колишніх вояків Першої дивізії в Нюарку, але ніхто з них не з'явився, помимо того, що вони вже від багатьох літ раз в році збирають при нашій церкві на інвалідів.

По відслуженні Служби Божої і Панахиди майже всі присутні в церкві перейшли до церковної залі, де відбулася академія. Її відкрив голова відділу УККА адв. Ярослав Куземчак, котрий по відкриттю попросив до слова д-ра Володимира Базюка, який, між іншим, є ветераном УПА і насвітлив потребу та значення повстання УПА, як рівнож важкі обставини в боротьбі з двома окупантами, що вели війну за панування над нашим народом. Д-р В. Базюк згадав і про свою участь, де він, як молодий студент медицини, зголосився до старшинської школи УПА на Волині. Невдовзі був важко ранений у бою з німцями і тільки завдяки добрим людям, що взяли його майже непритомним до хати, залишився живий

З цікавою промовою виступила мґр Катерина Мицьо. Вона детально схарактеризувала „Акцію Вісла", побудувала свою доповідь на історичних документах, починаючи від часу, коли польський король Казимир зайняв наші західні землі, і робив все можливе, щоб зпольонізувати місцеве населення. До помочі королеві поспішила польська Католицька Церква. На протязі кількох віків польські володарі допускалися до крайніх заходів, а часто й терористичних актів. Такою дорогою пішла санаційна влада, котра взялася за винищування церков, де, між іншим, на самій лише Холмщині спалено або зруйновано 160 церков, а 140 замінено на польські костели. В 1944 році між Польщею і Совєтським Союзом була підписана угода про виміну населення. Вона мала відбутися добровільно, але наші селяни не хотіли покидати рідних хат. Тоді польський уряд спровадив військові з'єднання, котрі жорстоко розправлялися з цивільним населенням, а в кількох селах переведено масові побоєвища, де жертвою впали сотні людей. Одиноким рятунком була втеча в ліси, які були переповнені відділами УПА і польські військові відділи боялися туди йти. Акція цілковитого виселення не вдалася, бо відділи УПА висаджували залізничі мости та лінії; польські військові відділи понесли великі втрати в боях і засідках. Щойно в 1947 році польський уряд підписав угоду з Совєтським Союзом і Чехословаччиною, котрі обставили кордон. Знову польські власті ввели в „Акцію Вісла" велику кількість війська і майже все населення вивезли на так звані відзискані землі.

Доповідь К. Мицьо була дуже цікава, експресивна. К. Мицьо народилася на Лемківщині і сама багато бачила і пережила. Хочу зауважити, що К. Мицьо прибула до нас у товаристві свого чоловіка, котрий є колишнім вояком УПА, а зараз членом головної управи товариства.

Ще раз з трьома піснями чудово виступив Степан Степан. На закінчення програми голова відділу подякував доповідачам і солістові, як рівнож ветеранам і осередкові СУМ за зорганізовану участь у Панахиді. Щира подяка о. Маркевичу за оголошення в церкві і за серйозну поставу до нашого відзначення трьох річниць. Ми рівнож вдячні редакції The Ukrainian Weekly, а зосібна гол. редакторові Ромі Гадзевич, за поміщення нашого оголошення. Хоч такі оголошення не дають фінансової користі для редакції, але вона дістає велике признання читачів часопису. Програму закінчено гимном „Ще не вмерла Україна".

Антін Біланич

У Львові перепоховано М. Рудницьку

Львів. — Тут осінню цього року жіноцтво України віддало останню шану своїй найбільше визначній голові Світового Союзу Українок Мілені Рудницькій. Вона досі спочивала у Мюнхені, де відійшла у вічність 29-го березня 1976 року. Тепер зорганізоване жіноцтво в Україні постаралося при допомозі Людмили Рудницької, дружини св. п. Михайла, про перепоховання її праху на рідній землі, на Личаківському цвинтарі.

М. Рудницька очолювала Союз Українок від 1928 року аж до Другої світової війни, а від 1928-35 року була послом до польського сейму і делеґатом від українців Галичини до Ліґи Націй у Женеві та брала участь у численних міжнародних конґресах і зустрічах. Здобувши докторат філософії, розвинула широку публіцистичну діяльність, пишучи постійно до загальної преси, а зокрема виявила свої журналістичні здібності, як головний редактор жіночого журналу „Жінка".

М. Рудницька походила із відомої родини інтелектуалів, в якій її братами були Іван — журналіст, Михайло — літературознавець, Антін — композитор і диригент і Володимир — юрист та театрознавець. Її єдиний внук Павло є, як і був син, професором університету в Північній Америці.

Перепоховання відбулося з великими почестями з приміщення Товариства Охорони Пам'яток Архітектури у Львові на Личаківський цвинтар, де прах поховано поруч брата Михайла. З прощальними промовами виступила Атена Пашко, голова СУ України, д-р Марта Хом'як-Богачевська, заступниця голови СУ Америки, народна депутатка України Лілія Григорович, Василь Базів, заступник голови львівського Руху, Ігор Калинець і Зоряна Білик, голова СУ Львівщини. Від родини подякувала Людмила Рудницька.

О. Мороз...

(Закінчення зі стор. 1)

тичних країн, в тому числі й України. З огляду на це голова парляменту радить внести корективи до економічних реформ і, опираючись на власний розум і сили, будувати свою державу, де переважав би інтерес громадян, передусім — людей праці.

Особливу стурбованість О. Мороз висловив щодо процесу приватизації. „Занадто поспішна, обвальна вона привела до знецінення виданих людям приватизаційних сертифікатів, у результаті чого їх скуповує невелика купка людей. Слід докласти максимум зусиль, щоб не віддати на таких самих засадах решту майна, передусім підприємства стратегічного значення", — сказав О. Мороз.

Голова парляменту підкреслив необхідність захисту українського товаровиробника і внутрішнього ринку. Критикував „інсинуації навколо бюджету 1998 року" і пообіцяв, що парлямент протидіятиме отриманню дефіциту та розходження між приходами і видатками. Критикував Уряд за намагання „відібрати з акціонерної рибопромислової компанії 'Антарктика' рибний порт, щоб передати його в оренду іншій компанії".

На запитання, коли буде покладено край зрощуванню кримінальних структур з владними, О. Мороз відповів, що „це залежить від самих виборців, від політичних партій, засобів масової інформації". Перш ніж за когось голосувати, О. Мороз радить спочатку ретельно проаналізувати програму, якою керується претендент на депутатський мандат. „Треба обирати компетентних і чесних людей, а Верховна Рада багато зробила, щоб владу не захопила мафія", — наголосив голова парляменту, маючи на увазі новий закон про вибори.

Ділимося сумною вісткою, що 18-го грудня 1997 р. відійшла у вічність на 85-му році життя

бл. п.

д-р

ГАННА ПАШКОВСЬКА

довголітній приятель Академії та працівник-доброволець при Бібліотеці та Архіві УВАН.

ПАНАХИДА була відправлена в похоронному заведенні П. Яреми в п'ятницю, 19-го грудня 1997 р. о год. 7-ій веч., а похорон відбувся в суботу на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж., о год. 10:30 ранку.

Вічна їй пам'ять!

УПРАВА та СПІВРОБІТНИКИ УВАН

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ та ЖАЛОБНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої улюбленої та незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ та БАБЦІ

бл. п.

ЕВГЕНІЇ МАЛЬКУТ

яка залишила в глибокому смутку

мужа — ПЕТРА
синів — ЕВГЕНА і
— ІВАНА з дружиною СТЕФАНІЄЮ
внуків — ЕРІКА, ХРИСТЮ і НАТАЛЮ

СЛУЖБИ БОЖІ

за душу покійної будуть відправлені 9-го січня 1997 р. у церквах:

Чесного Хреста в Асторії, Н.Й., год. 9:30 ранку;.
Ст. Пітерзбургу, Фла.;
Кольорадо, Ден.;
Куритибі, Бразилія;
Україні, міс. Хоростків;
селі Постолівка;
св. Юра в Ню Йорку, 19-го січня, о год. 9-ій ранку;

Пом'янім її у своїх молитвах!

Родина МАЛЬКУТ

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що 18-го грудня 1997 р. на 68-му році життя несподівано на удар серця відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п.

БОГДАН ДУЛИН

род. з Вінниці, Україна

Залишив у глибокому смутку:
дружину — ЛАРИСУ
доньку — НАДІЮ
сина — ІГОРЯ
сестру — АІДУ з мужем ТЕОДОРОМ БАЮС
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні,

Вічна йому пам'ять!

У безмежному горю повідомляємо, що у вівторок, 16-го грудня 1997 р. упокоїлася в Бозі наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

ОЛЕНА ОЩИПКО

з дому АЛЕКСЕВИЧ

нар. в Батятичах, Україна 1-го червня 1923 р.

ПАНАХИДА за спокій душі Олени відправиться в неділю, 21-го грудня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевича 109 E. Tabor Rd., у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок 22-го грудня, о год. 10-ій ранку в церкві Христа Царя при 1629 W. Cayuga у Філядельфії, Па., а відтак на український католицький цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па.

В глибокій жалобі:
доньки — ХРИСТИНА САЛУК з чоловіком АДРІЯНОМ
— МАРТА
внучки — НАТАЛКА і
— МИКОЛАЯ САЛУК
сестра — ТЕТЯНА ЦІСИК з чоловіком ЗЕНОНОМ
сестрінка — ТАНЯ ТОГАН з чоловіком ЯРОСЛАВОМ

бл. п.

ЛЮДМИЛА ПОЧИНОК

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ несподіваного відходу у вічність 31-го грудня 1996 р. в Каракасі, Венесуеля, нашої незабутньої МАМИ, БАБУСІ І СЕСТРИ

бл. п.

д-р медицини

ЛЮДМИЛИ ПОЧИНОК

родж. МАКАРЕНКО

нар. в Катеринодарі на Кубані, нащадка чорноморських козаків, вдови по св. п. інж. Василеві, професора на факультеті медицини і одонтології центрального університету в Каракасі, Венесуеля, лікарки в Державному „Інституті Соціяльного Забезпечення", члена численних професійних організацій, громадської і політичної діячки, члена і голови „Об'єднання Українських Жінок Венесуелі", як і колишнього члена управи СФУЖО і члена ОУН (м)

будуть відправлені

ПАНАХИДИ:

в неділю, 28-го грудня 1997 р.

в українській православній церкві св. Покрови о год. 11:30 ранку, 50 Fowler St., New Haven, CT;
в українській православній церкві св. Покрови о год. 10-ій ранку в Caracas, Venezuela в середу, 31-го грудня 1997 р.;
в українській православній катедрі св. Володимира о год. 9:30 ранку, 6740 N. 5th St., Philadelphia, Pa.

Просимо родину, приятелів і знайомих про молитви за вічний спокій її душі

Вічна їй пам'ять!

У глибокому смутку:
доньки — ЛЮБА ЛАЩИК
— д-р ДАНА ПОЧИНОК
внучка — ВІРА КАМІНСЬКА
сестра — ГАЛИНА ЛОБАЙ з чоловіком ІВАНОМ і дітьми

Едмонтонський Футбольний Клюб „Україна"

Едмонтонські симпатики европейського футболу мають тепер свою власну дружину. Початок 1997 року відзнаменував заснування в Едмонтоні української спортової організації Футбольний Клюб „Україна".

Цей клюб був організований стараннями групи молодих українців віком 16-35 років, які відчували потребу створення в Едмонтоні клюбу, який об'єднував би футбольні таланти місцевої української громади. Сьогодні ця футбольна дружина налічує 19 гравців українського походження, які тепер живуть в Едмонтоні, але є вихідцями з Канади, України, Боснії, Польщі, Румунії та ЗСА. Члени клюбу „Україна" вірять, що ім'я України та нашої української громади повинно твердо стояти на футбольному небосхилі Едмонтону та Алберти. В майбутньому клюб має наміри поширити свою діяльність, щоб включити жіночу та юнацьку дружини.

В своєму першому сезоні дружина „Україна" змагалася в чемпіонаті другої ліґи, міста Сейнт Алберт поблизу Едмонтону. Під час чемпіонату українська дружина не тільки перемогла декілька більш досвідчених суперників, але також здобула звання чемпіона в своїй лізі. Наша дружина закінчила чемпіонат маючи 30 точок, тобто, 9 перемог, 4 поразки та 3 реміси з різницею воріт 51-29.

Цікаво, що змагання минулого літа проходили напрочуд напружено. Так доля чемпіонського титулу вирішувалась тільки в останньому турі, коли лідер ФК „Україна" зустрічався в гостях з дружиною „Армійські стрільці". Після того, як українці відкрили рахунок у першій половині гри, після перерви вони далі продовжили свої атаки на ворота суперників і ще двічі досягли цілі. Армійська дружина відповіла одним ґолем наприкінці гри.

Слід відзначити, що це сталося вперше, щоб нова футбольна дружина перемогла в другій лізі. В результаті цього ФК „Україна" наступного року буде грати у вищій лізі чемпіонату. Під час цілого сезону українську дружину віддано підтримували чисельні симпатики, які приходили на зустрічі і в перемозі дружини є і їхня заслуга.

Футбольний Клюб „Україна" після перемоги чемпіонського звання — перший ряд (зліва): Володимир Галич, Янко Гербут, Іван Лепкий, Михайло Гоцалюк, Євген Кравець, Володимир Бойчук; другий ряд (зліва): Роберт Леко, Михайло Корнило, Юліян Андрійчук, Сашко Симчишин, Богдан Мацюра, Ігор Біняш, Далибор Бркич, Стефан Дерень, Андріян Тітик; відсутні: Віктор Канюґа, Яків Домарац, Юліян Білий, Петро Ярмола.

Тепер ФК „Україна" під керівництвом нового тренера Тода Мулика наполегливо готується до цьогорічного зимового чемпіонату міста Едмонтону, який проходитиме в місцевому футбольному комплексі. Після успішного літнього сезону дружина настроєна по-бойовому і буде боротися за виграш чемпіонського титулу в лізі.

Оскільки, це ще відносно нова дружина, то багато зусиль іде на те, щоб покласти її на відповідну фінансову базу. В зв'язку з цим, приймається пожертви та спонзорство, як від окремих осіб, так і від компаній та підприємств по цілій Північній Америці.

Також, ФК „Україна" шукає за досвідченими змагунами, які проживають в околицях Едмонтону. За дальшими інформаціями просимо звертатися до Володимира Бойчука на число тел.: (403) 432-7752.

Капітан С. Дерень з чашею.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

СК СУМ „КРИЛАТІ" ЙОНКЕРС — ЙОНКЕРС ПОРТУҐІЗ СК —1:0

Свою першу половину футбольного сезону I дружина „Крилатих", закінчила 7-го грудня перемогою, хоч і мінімальним вислідом — 1:0. Суперником наших футболістів був сильний португальський клюб, який в показнику таблиці ігор II дивізії займає перше місце.

Як і очікувалося, зустріч пройшла напружено. Обидва напади були активні, але м'яч на шляху до воріт часто потрапляв в критичних моментах в ноги оборонців і руки воротарів, які чітко справлялися із завданням. Єдиний ґоль в цих змаганнях здобув для „Крилатих", з карного стрілу, Б. Лоневський у першій половині зустрічі. Після перерви португальці намагалися вирівняти вислід, однак завдяки солідній ґрі наших футболістів їм це не вдалося. Здобувши перемогу і чергові точки, дружина „Крилатих" наздогнала лідерів дивізії і тепер зі своїми сусідами поділяє в таблиці ігор перше місце.

Склад дружини „Крилатих": Н. Контрерас, М. Гаванський, Є. Дашко, Т. Щур, Р. Плісак, В. Морох, К. Анґелов, Р. Гриньків, Б. Лоневський, М. Модянос, С. Дякон, В. Коваленко, А. Андрусяк. Провідники — Т. Щур і М. Гаванський.

Відбиванкові першості УСЦАК в 1998 році відбудуться в Торонто

Чергові відбиванкові першості УСЦАК відбудуться наприкінці травня, або на початку червня 1998 року в м. Торонто, Канада. Як відомо, в 1997 році першенство відбиванки УСЦАК мало пройти у Філядельфії, але з причини різних перешкод у вказаному реченці не змогло взяти участи більше число дружин і тому турнір був відкликаний.

Цим разом ці першенства проведе відбиванкова ланка СТ „Україна", Торонто, і вони ввійдуть до програми святкувань 50-річного ювілею цього товариства. Очікується участь жіночих і чоловічих дружин з Нюарку, Філядельфії, Чикаґо, Дітройту, Клівленду, Вінніпеґу, Йонкерсу, Сант Кетерінс і, очевидно, кількох з Торонто.

Під увагу любителям спортової літератури

Видавці журналу „Наш Спорт" далі заохочують зацікавлених в ЗСА і Канаді замовити нове число журналу, що появилося за січень 1998 року. Якщо хочете бути обізнаними з проблемами спорту в Україні, про участь України в Олімпіяді в Наґано, Японія, про успішні виступи в минулому році українських спортовців на міжнародній арені, як теж активність українських спортовців у рамках УСЦАК і багато більше цікавого матеріялу, поспішіть замовити це число єдиного спортового журналу поза Україною. Замовлення разом з оплатою 3.75 дол., що включає пересилку, треба висилати на адресу: Sitch-„Our Sport" 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

Управа УСЦАК ще раз пригадує приятелям українського спорту, що ще має до диспозиції обмежене число примірників довідника УСЦАК „На Олімпійських хвилях". У цьому виданні задокументована тісна співпраця УСЦАК з НОК України і спортовими Федераціями України, докладні факти про вагому підтримку, що її організував УСЦАК для початкових кроків на шляху відродження спорту в Україні, як теж олімпійським збірним на Ігри в Ліллєгаммері і Атланті.

Багато місця присвячено діяльності Управи і річним першенствам УСЦАК в 1981-1996 роках; усі матеріяли ілюстровані історичними знімками. Довідник „На Олімпійських хвилях" дістав дуже добрі оцінки як на сторінках української преси, так і в листах з діяспори і України. Замовлення з оплатою 12 долярів, що включає поштову пересилку, треба висилати на адресу: USCAK — Dowidnyk, 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

О.Т.